

Kolm värvikat Twitteri säutsujat: USA president Donald Trump, Iraani president Hassan Rouhani (Ḥasan Rūḥānī) ja Iraani välisminister Javad Zarif (Javād Zārīf)

Sirje Kupp-Sazonov

Sissejuhatus

Kuigi ühest selle artikli peategelasest Donald Trumpist sai 2021. aasta alguses Ameerika Ühendriikide endine president ja ka teine peategelane — Iraani president Hassan Rouhani — andis presidendiameti teatepulga sama aasta augustis üle juunis toimunud valimised võitnud mantlipärijale Ebrahim Raisile, väärivad mõlema mehe Twitteri-postitused kahtlemata nii praegu kui ka edaspidi tähelepanu. D. Trump jääb mitmel põhjusel igaveseks maailma ajalukku, muuhulgas kindlasti ka kui üliaktiivne Twitteri kasutaja.

Tõsi küll, erinevalt Iraani liidritest on D. Trump nüüdseks pidanud oma arvamuse väljendamiseks leidma teisi kanaleid, sest 8. jaanuaril 2021. aastal astus sotsiaaltööstus Twitter sammu, mille vajalikkusest räägiti tegelikult juba aasta varem — sotsiaalmeediaplatvorm sulges USA presidendi Donald Trumpi konto jäädavalt. Palju kõneainet pakkunud otsust põhjendati Twitteri enda kodulehel järgmiselt:

Pärast konto @realDonaldTrump hiljutiste säutsude ja nende konteksti lähemat uurimist, eriti seda, kuidas neid käsitletakse ning tõlgendatakse Twitteris ja väljaspool, oleme vägivalla edasise õhutamise ohu tõttu selle konto lõplikult sulgenud (vt lähemalt Permanent suspension of @realDonaldTrump).

Põhjuseks said Donald Trumpi postitused, milles ta avaldas poolehoidu Kapitooriumi tunginud inimestele (Twitter 'permanently suspends'... 2021). Twitterist võtsid eeskju teisedki internetikeskkonnad, nt Facebook, Instagram ja Youtube, mis samuti sulgesid D. Trumpi kontod (Palmer 2021; Fung 2021).

2021. aasta maikuus sai teatavaks, et avalikuks on saanud D. Trumpi isiklik ja kaua oodatud ning reklaamitud sotsiaalmeediaplattform, aga paraku tõdesid mitmed meediaväljaanded, et tegu oli vaid blogiga (Smith 2021; Kelly 2021). Pärast vähem kui kuuajalist eksisteerimist blogi suleti, asjaosaliste sõnul töötatakse millegi suurema kallal ning blogi oligi vaid mõeldud ajutise lahendusena (Breuninger 2021).

Kuigi D. Trump on kahtlemata olnud üks (kuri)kuulsamaid ja aktiivsemaid Twitteri kasutajaid, pole endise USA presidendi ning Twitteri suhted kunagi eriti pilvitud olnud. 2020. aasta mais ilmus uudis selle kohta, et kahe D. Trumpi USA presidendivalimisi puudutava postituse juurde oli Twitter lisanud faktikontrolli soovitus (Fung 2020).

Trump reageeris sellele valuliselt ja kirjutas, et „Twitter lämmatab sõnavabaduse ja mina presidendina ei luba sel juhtuda!“ (Twitter tags Trump... 2020). USA president ähvardas vajaduse korral sellised „sõna-

vabadust piiravad“ sotsiaalmeediaplatvormid sulgeda. Iroonilisel kombel on nüüdseks hoopiski USA endise presidendi konto igaveseks suletud.

Sõna on teadupärast võimas relv ja tänapäeva rohked internetikeskkonnad pakuvad võimalust kasutada seda relva kiiresti ja korraga paljude inimeste vastu. Selles artiklis võetakse vaatluse alla USA endise presidendi Donald Trumpi, Iraani presidendi Hassan Rouhani ja Iraani välisministri Javad Zarifi mõningad Twitteri-postitused. Etteruttavalt võib öelda, et kõik kolm isikut on oma Twitteri-käitumise poolest väga erinevad ning D. Trumpile pakub emotsionaalsetes väljaütlemistes konkurentsi pigem Iraani välisminister. Analüüsimaterjaliks on valitud säutsud, mis pärinevad 2020. aasta jaanuarikuust. Siis näis, et Twitterist on saamas väga ohtlik relv, ja aina valjemini kõlasid seisukohad, et Twitter peaks sõja propageerimise takistamiseks mõlema riigijuhi kontod sulgema (Van Ho 2020). Teisest küljest aga leidus ka neid, kes väitsid, et Twitteri kasutamine võib hoopis olla vahend sõjast hoidumiseks, s.t Twitteri säutsud toimisid omamoodi auruventiilina. Selle argumendi kaitseks toodi näide 1962. aasta Kuuba kriisi kõrgpunktist, kui kõik hoidsid hinge kinni, sest sõnumid kahe riigi vahel liikusid väga aeglaselt, nt USA saatkonnal Moskvas kulus peaaegu 12 tundi selleks, et kodeerida 2750-sõnaline teade (Graft 2020). Twitteris aga toimub sõnumite edastamine sekunditega ja osa inimeste hinnangul ei lase selline mehhanism pingetel kuhjuda.

Donald Trump, Hassan Rouhani ja Javad Zarif Twitteris

Enne mainitud perioodi konkreetsete säutsude analüüsimist näib otsustarbekas peatuda lühidalt kolme vaadeldava isiku Twitteri-kontode üldistel näitajatel.

Donald Trump

Endine USA president liitus selle sotsiaalmeediaplatvormiga juba 2009. aasta märtsis. Konto sulgemise hetkeks oli tal 88,7 miljonit jälgijat ja ta ise oli 51 Twitteri-kasutaja jälgija, nende hulgas olid mitmed perekonnaliikmed (abikaasa, lapsed ja laste abikaasad), isiklikud ettevõtted (golfiklubid, hotellid), ajakirjandus (nii üksikud ajakirjanikud kui

ka terved telekanalid), erinevad poliitikaga seotud inimesed (valmiskampaania korraldajad Katrina Pierson, Brad Parscale; Valge Maja sotsiaalmeedia direktor Dan Scavino; USA esindajatekoja liige Jim Jordan; asepresident Mike Pence), Valge Maja, mõned spordiga seotud inimesed (pensionil golfimängija Gary Player ja profimaadluse võistluste korraldaja Vince McMahon) jt.

Kuigi Twitteri enda kodulehelt Donald Trumpi postitusi enam ei näe, on internetis mitu tema säutsude arhiivi (vt nt Trump Twitter Archive), kust on võimalik presidendi sõnumeid otsida kuupäevade, teemade jm järgi. Lisaks on püütud teha ka statistikat D. Trumpi postitamise sageduse ja säutsude koguarvu kohta (vt selle kohta nt McCarthy 2021, Bump 2020). On väidetud, et kokku säutsus D. Trump kogunisti 57 000 korda (Madhani, Colvin 2021).

On teada, et sugugi mitte kõikide @realDonaldTrump Twitteri kontol tehtud postituste autor ei olnud USA ekspresident isiklikult, ühe kaasautorina on pakutud Valge Maja sotsiaalmeedia direktorit Dan Scavinot (Draper 2018). Käesolevas artiklis ei võeta eesmärgiks välja selgitada iga konkreetse postituse autorlust, vaid kõiki vaadeldavaid säutse käsitletakse D. Trumpi loominguna.

Hassan Rouhani

Iraani president on Twitteris esindatud koguni kahe kontoga: pärsiakeelne on loodud aprillis 2013 ja ingliskeelne mais 2013. Pärsiakeelsel lehel on tal 836 000 jälgijat ja ta ise huvitub 25 postitaja tegemistest. Hassan Rouhani ingliskeelset Twitterit jälgib 1,1 miljonit kasutajat ja ta ise hoiab silma peal kümne postitaja (sh Iraani valitsus, välisministeerium, välisminister jt) sõnumitel. Oma ingliskeelsel Twitteri-lehel on Iraani president teinud postitusi ka teistes keeltes, nt 2018. aastal prantsuse keeles sõbralike läbirääkimiste kirjeldamiseks Šveitsi poliitiku Alain Berset'ga ning samal aastal ka saksa keeles Iraani ja Austria pikaaegsete soojade majanduslike ning poliitiliste suhete kiitmiseks.

Javad Zarif

Iraani välisminister liitus Twitteriga juunis 2009 ja on presidendist isegi mõnevõrra „populaarsem“, sest tal on 1,6 miljonit jälgijat, ise hoiab silma

peal 11 postitajal. Nagu Donald Trumpil on ka Javad Zarifil olnud Twitteriga keerulised suhted, nii näiteks süüdistas ta sotsiaalmeediaplatvormi 2018. aasta septembris selles, et suleti „tõeliste“ iraanlaste kontod, kuid avatuks jäeti valitsusvastaste ning ameeriklaste toetatud isikute kontod (Iran says Twitter shut ... 2018). Märkimist väärib ka asjaolu, et välisministri ametikoht on J. Zarifi Twitteri-kontol alles kolmandal kohal, enne seda on kirjas, et ta on abikaasa, isa, vanaisa, seejärel, et ta on ka dotsent (kaasprofessor). J. Zarifi kontolt leiab postitusi väga mitmes keeles, peale inglise keele on esindatud ka nt prantsuse, vene, saksa ja hiina keel.

Javad Zarif jätkas D. Trumpi ja viimase presidendiaja aktiivset kritiseerimist ka pärast seda, kui Twitter oli USA ekspresidendi konto sulgenud.

Arusaadavalt on D. Trumpi, H. Rouhani ja J. Zarifi üksteist puudutavate postituste sisuks vastastikune kriitika, mis küllaltki sageli läheb üle ka otseseks ähvardamiseks, mille üle ei ole tegelikult põhjust imestada, sest kahe riigi pikaaegsed suhted on olnud keerulised (selle kohta vt nt Sazonov 2020).

Terav torge USAle on näiteks Hassan Rouhani postituses 1. veebruarist 2018:

Among the kind & courageous people of #Sirjan¹: The White House shows fake sympathy toward Iranian people while confiscating their assets and even preventing their access to medicine for years. They are not fooling anyone.

#Sirjani lahkete ja vaprate inimeste seas: Valge Maja näitab üles võltsi kaastunnet Iraani inimeste vastu, samal ajal aastaid konfiskeerides nende vara ja takistades isegi ligipääsu meditsiinile. Nad ei lollita kedagi.²

Ilmselt kuulsaim Iraani liidritele suunatud üliemotsionaalne ja seetõttu trükitähtedega kirjutatud D. Trumpi Twitteri-postitus ei pärine samuti 2020. aasta jaanuarikuust, kuid väärib tähelepanu sellest hoolimata. Ääremärkusena olgu mainitud, et trükitähtede kasutamine interneti-suhtluses tähendab oma vestluskaaslase peale karjumist.

¹ Sirjan on linn Lõuna-Iraanis. Rouhani pidas seal 1979. a revolutsiooni aastapäeva kõne.

² Siin ja edaspidi: Twitteri säutsude eestikeelsed tõlked pärinevad artikli autori sulest, need ei pretendeeri võimalikule parimale tõlkevariandile, vaid nende eesmärk on olla võimalikult originaalilähedane.

Enne postituse enda analüüsimist tuleb põgusalt peatuda põhjusel, mis ajendas D. Trumpi sellist säutsu kirjutama. 22. juulil 2018. aastal pidas Iraani president Rouhani tele-eetris kõne, milles kritiseeris teravalt USAd ja ta ütles järgmist:

Ameerika peaks teadma, et rahu Iraaniga on kõikide rahude ema ja sõda Iraaniga on kõikide sõdade ema.

Rouhani pöördus ka otse USA presidendi poole ja hoiatas, et härra Trump ärgu mängigu lõvi sabaga, muidu ta saab seda kahetsema ning et tal ei õnnestu ässitada iraanlasi üles Iraani julgeoleku ja huvide vastu. Rouhani kordas ka oma hoiatust, et Iraan võib kaubanduseks sulgeda Hormuzi väina, mis on rahvusvaheliseks naftakaubanduseks eluliselt tähtis kaubatee. Samuti leidis Iraani president, et alati, kui Euroopa on üritanud Iraaniga ühist keelt leida, on Valge Maja sekkunud ja kõik ära rikkunud.

Just sellele kõnele reageeris USA president 23. juulil järgmise Twitteri-säutsuga.

To Iranian President Rouhani: NEVER, EVER THREATEN THE UNITED STATES AGAIN OR YOU WILL SUFFER CONSEQUENCES THE LIKES OF WHICH FEW THROUGHOUT HISTORY HAVE EVER SUFFERED BEFORE. WE ARE NO LONGER A COUNTRY THAT WILL STAND FOR YOUR DEMENTED WORDS OF VIOLENCE & DEATH. BE CAUTIOUS!

Iraani presidendile Rouhanile: ÄRA/ÄRGE MITTE KUNAGI ENAM ÄHVARDA(GE) ÜHENDRIIKE VÕI SA/TE SAAD/SAATE TUNDMA TAGAJÄRGI, MIDA ON VAID ÜKSIKUD AJALOO JOOKSUL KOGENUD. ME POLE ENAM RIIK, KES KANNATAB SINU/TEIE NÖDRAMEELSEID SÖNU VÄGIVALLAST JA SURMAST. OLE/OLGE ETTEVAATLIK(UD)!

Esmalt tuleb mainida, et arvestades inglise keele eripära (asesõnade „sina“ ja „teie“ tähistamiseks on vaid üks võimalus — *you*, ning seda, kui formaalne või mitteformaalne on pöördumine, saab otsustada nt viisakus- ja kõnetussõnade „härra“, „proua“ jms kasutamise ning samuti

üldise konteksti alusel), me ei tea, kas president Trump pidas silmas sinatamist või teietamist, nt venekeelses meedias on see sõnum tõlgitud ära teie-vormis (vt nt Грозный твит... 2018), eestikeelsed väljaanded eelistasid sina-vormi (Trump hoiatas Iraani... 2018). Paljud kriitikud leidsid, et selline karjuv sõnum on pehmelt öeldes kummaline ja eba-väärikas. Trumpi trükitähtedega kirjutatud sõnumit imiteerisid selle üle nalja heites ka mitmed kuulsused, kes kirjutasid Twitteris Iraani presidendile samas stiilis kõikvõimalikke tobedusi (Stern 2018).

Huvitaval kombel ei vastanud D. Trumpi säutsule sugugi mitte Iraani president, vaid hoopis välisminister, kes kirjutas:

COLOR US UNIMPRESSED: The world heard even harsher bluster a few months ago. And Iranians have heard them — albeit more civilized ones — for 40 yrs. We've been around for millennia & seen fall of empires, incl our own, which lasted more than the life of some countries. BE CAUTIOUS!

SEE EI AVALDANUD MEILE MULJET: maailm kuulis isegi karmimat ähvardust mõned kuud tagasi. Ka iraanlased on neid kuulnud, kuigi tsiviliseeritumaid, juba 40 aastat. Me oleme olnud siin aastatuhandeid ja näinud impeeriumite kokkuvarisemist, sh meie enda oma, mis siiski kestis kauem kui mõne riigi eluiga. OLE/OLGE ETTEVAATLIK(UD)!

Kui kõrvutada neid kahte postitust, siis paistab Iraani välisministri tekst Trumpi emotsionaalse postituse kõrval silma väärikusega, samas on kasutatud värvikaid väljendeid nagu *color us unimpressed*. Rõhutatud on Iraani pikka ajalugu ja ironiseeritud USA lühikese ajaloo üle. Selliselt sõnastatud hoiatus on tunduvalt mõjuvõimsam kui Trumpi lahmiv stiil.

2020. aasta jaanuarikuu sündmused ja (sõna)sõda Twitteris

Palju kõneainet pakkunud ning rohkesti kajastamist leidnud USA ja Iraani sõnasõda Twitteris sai alguse 2020. aasta 3. jaanuari sündmustest, nimelt tabas sellel kuupäeval USA droonirünnak Iraagi pealinna Bagdadi lennuvälja lähedal kaht autot. Rünnakus hukkusid teiste seas Iraani kõrge kindralmajor Qasem Soleimani (Qāsem Soleymānī,

1957–2020)³ ja Iraagi Iraani-meelseid rühmitusi koondava paramilitaarväe Hashed al-Shaabi asejuht Abu Mahdi al-Muhandis (Iraagis sai raketirünnakus... 2020).

3. jaanuaril reageeris Iraani president Hassan Rouhani juhtunule järgmise postitusega:

The flag of General Soleimani in defense of the country's territorial integrity and the fight against terrorism and extremism in the region will be raised, and the path of resistance to US excesses will continue. The great nation of Iran will take revenge for this heinous crime.

Riigi territoriaalse terviklikkuse kaitsmise ja terrorismi ning äärmusluse vastase võitluse nimel selles piirkonnas heisatakse kindral Soleimani lipp ja jätkub vastupanu USA mõõdutundetusele. Iraani suur rahvas maksab selle kohutava kuriteo eest kätte.

Esimene D. Trumpi postitus nende sündmuste järel oli äärmiselt lakooniline, see ei sisaldanud ühtegi sõna, kuvatud oli vaid Ameerika Ühendriikide lipp. See postitus pälvis palju kriitikat, nuriseti pildi kehva kvaliteedi üle.

Sellele järgnes USA presidendi sõnaline postitus:

Iran never won a war, but never lost a negotiation!

Iraan pole kunagi sõda võitnud, aga pole kunagi kaotanud läbirääkimisi!

See Trumpi postitus oli juba toona paljude jaoks arusaamatu ja lõplikku selgust pole selles osas tegelikult siiani, mida USA president õigupoolest öelda tahtis. On pakutud, et Trump viitas sellega tuumaleppe läbirääkimistele, mida Iraan pidas president Obamaga (Jackson 2020). Kummaliseks muudab selle postituse fakt, et samasuguse postituse (paari lisasõnaga: *just remember* — 'pea/pidage meeles') postitas USA president veel 29. juulil 2019.

Sellele postitusele järgnes viimaks kaks säutsu, mis puudutavad toimunud sündmusi, täpsemalt põhjendas/õigustas D. Trump Soleimaniga juhtunut nii:

³ Soleimani kohta vt nt Chulov 2011.

General Qassem Soleimani has killed or badly wounded thousands of Americans over an extended period of time, and was plotting to kill many more ... but got caught! He was directly and indirectly responsible for the death of millions of people, including the recent large number of PROTESTERS killed in Iran itself. While Iran will never be able to properly admit it, Soleimani was both hated and feared within the country. They are not nearly as saddened as the leaders will let the outside world believe. He should have been taken out many years ago

Kindral Qassem Soleimani on pikema aja vältel tapnud või tõsiselt haavanud tuhandeid ameeriklasi ning kavatses tappa veel paljusid... aga ta saadi kätte! Ta oli otseselt ja kaudselt vastutav miljonite inimeste surma eest, sealhulgas hiljutise...

... Iraanis tapetud PROTESTIJATE suur hulga eest. Ehkki Iraan ei suuda seda kunagi korralikult tunnistada, vihati ja kardeti Soleimani terves riigis. Nad pole sugugi nii kurvad, kui riigijuhid lasevad välismaailmal uskuda. Ta oleks tulnud juba mitu aastat tagasi kõrvaldada!

3. jaanuari kuupäevaga on veel kaks USA presidendi postitust, kus ta rõhutas, kui palju on Ameerika Ühendriigid teinud Iraagi jaoks, et päästa seda riiki Iraani kontrolli alt.

The United States has paid Iraq Billions of Dollars a year, for many years. That is on top of all else we have done for them. The people of Iraq don't want to be dominated & controlled by Iran, but ultimately, that is their choice. Over the last 15 years, Iran has gained more ...
... and more control over Iraq, and the people of Iraq are not happy with that. It will never end well!"

USA on maksnud Iraagile palju aastaid miljardeid dollareid aastas. See on lisaks kõigele muule, mida me nende heaks oleme teinud. Iraagi inimesed ei taha, et Iraan nende üle valitseks ja neid juhiks, aga lõppude lõpuks on see nende valik. Viimase 15 aasta jooksul on Iraan saavutanud aina suurema ...

.... kontrolli Iraagi üle ning Iraagi inimesed pole sellega rahul. See ei lõpe ialgi hästi!

Kui Iraani president jäi oma 3. jaanuari sõnavõtuga pigem tagasihoidlikuks, kuigi sisaldab töotust kätte maksta, siis välisminister Javad Zarif kaitses kindral Soleimani ja hoiatas USA-d, et neil tuleb tegeleda kõikide tagajärgedega.

The US' act of international terrorism, targeting & assassinating General Soleimani — THE most effective force fighting Daesh (ISIS), Al Nusrah, Al Qaeda et al — is extremely dangerous & a foolish escalation.

The US bears responsibility for all consequences of its rogue adventurism.

USA rahvusvaheline terroriakt, kindral Soleimani — KÕIGE tõhusam jõud võitluses Daeshi (ISISega), Al Nusrah, Al Qaeda jt — sihikule võtmine ja tapmine on ülimalt ohtlik ning rumal.

USA vastutab kõikide oma lurjuslikust avantürismist tulenevate tagajärgede eest.

4. jaanuaril ei postitanud kumbki riigipea seoses toimunud sündmustega midagi. Vaid Iraani välisminister tegi postituse, kus teatas, et USA pahatahtlik viibimine Lääne-Aasias hakkab lõppema.

24 hrs ago, an arrogant clown — masquerading as a diplomat — claimed people were dancing in the cities of Iraq.

Today, hundreds of thousands of our proud Iraqi brothers and sisters offered him their response across their soil.

End of US malign presence in West Asia has begun.

24 tundi tagasi väitis diplomaadiks maskeerunud ülbe kloun, et inimesed tantsivad Iraagi linnades.

Täna andsid sajad tuhanded meie uhked Iraagi õed ja vennad talle vastuse üle terve oma maa.

USA pahatahtlik viibimine Lääne-Aasias hakkab lõpule jõudma.

5. jaanuaril ilmunud postitused said põhjuseks, miks hakati rääkima vajalikkusest sulgeda mõlema riigipea Twitteri kontod. Esmalt pälvisid tähelepanu Donald Trumpi kolm säutsu.

Iran is talking very boldly about targeting certain USA assets as revenge for our ridding the world of their terrorist leader who had just killed an American, & badly wounded many others, not to mention all of the people he had killed over his lifetime, including recently...

... hundreds of Iranian protesters. He was already attacking our Embassy, and preparing for additional hits in other locations. Iran has been nothing but problems for many years. Let this serve as a WARNING that if Iran strikes any Americans, or American assets, we have.....

... targeted 52 Iranian sites (representing the 52 American hostages taken by Iran many years ago), some at a very high level & important to Iran & the Iranian culture, and those targets, and Iran itself, WILL BE HIT VERY FAST AND VERY HARD. The USA wants no more threats!

Iraan räägib väga julgelt USA teatud varade sihtimisest kui kättemak-sust selle eest, et me vabastasime maailma nende terroristide juhust, kes oli just tapnud ameeriklase ja haavanud paljusid teisi, rääkimata kõigist nendest inimestest, kelle ta oli tapnud oma elu jooksul, sealhulgas hil-juti ...

... sadu Iraani protestijaid. Ta ründas juba meie saatkonda ja valm-istus ründama teistes kohtades. Iraan pole aastaid olnud midagi muud kui probleemidepundar. Olgu see HOIATUSEKS: kui Iraan ründab ameeriklast või Ameerika varasid, siis meil on...

... sihilul 52 Iraani asukohta (mis tähistavad aastaid tagasi Iraani võetud 52 ameeriklasest pantvangi), mõned neist Iraani ja Iraani kultuuri jaoks väga tähtsal kohal, ning neid sihtmärke ja Iraan ennast RÜNNATAKSE VÄGA KIIRESTI JA VÄGA TUGEVASTI. USA ei taha enam ähvardusi!

Trump viitas siinkohal 1979. aasta pantvangikriisile (selle kohta vt nt Penn 2009, Farber 2005). 1979. aasta 4. novembril vallutasid üliõpila-sed Teheranis asuva USA saatkonna ja võtsid selle 52 töötajat 444 päe-vaks pantvangi, nõudes islamirevolutsiooni järel külmutatud riigivarede tagastamist. 1981. aastal lõppenud kriis viis selleni, et USA katkestas Iraaniga diplomaatilised suhted, mis puuduvad kahe riigi vahel siiani. Kriitikud on leidnud, et Trumpi kavatsus rünnata kultuuriobjekte on selge märk sellest, et kannatab ka tsiviilelanikkond.

USA president tegi veel kaks postitust, esimeses on selge hoiatus/ ähvardus, et rünnaku korral vastab USA otsustavalt ja karmilt ning tei-ses postituses kiitis Trump USA valmisolekut kasutada „oma uhiuut kaunist relvastust“ Iraani vastu.

They attacked us, & we hit back. If they attack again, which I would strongly advise them not to do, we will hit them harder than they have ever been hit before!

Nad ründasid meid ja me ründasime vastu. Kui nad ründavad uuesti, mida ma tungivalt ei soovita neil teha, ründame neid tugevamini, kui neid kunagi varem on rünnatud!

The United States just spent Two Trillion Dollars on Military Equipment. We are the biggest and by far the BEST in the World! If Iran attacks an American Base, or any American, we will be sending some of that brand new beautiful equipment their way ... and without hesitation!

USA kulutas sõjatehnikale just kaks triljonit dollarit. Oleme suurimad ja vaieldamatult PARIMAD maailmas! Kui Iraan ründab Ameerika baasi või mõnda ameeriklast, saadame selle uhiuue kauni tehnika teele ... ja seda ilma kõhklusteta!

H. Rouhani ei võtnud sõna ka 5. jaanuaril, kuid seda tegi tema eest taas Iraani välisminister, kes kirjutas, et kultuuriobjektide ründamine on sõjakuritegu, ning kordas oma mõtet, et USA aeg Lääne-Aasias hakkab läbi saama.

- Having committed grave breaches of int'l law in Friday's cowardly assassinations, @realdonaldtrump threatens to commit again new breaches of JUS COGENS;

- Targeting cultural sites is a WAR CRIME;

- Whether kicking or screaming, end of US malign presence in West Asia has begun.

Those masquerading as diplomats and those who shamelessly sat to identify Iranian cultural & civilian targets should not even bother to open a law dictionary.

Jus cogens refers to peremptory norms of international law, i.e. international red lines. That is, a big(ly) "no no".

- Rikkunud rängalt rahvusvahelist õigust reedeste argpükslike mõrvadega, ähvardab @realdonaldtrump uuesti rikkuda *jus cogens*'it;

- kultuuriobjektide ründamine on SÕJAKURITEGU;

- kas karjudes ja jalgadega pekstes, aga USA pahatahtliku Lääne-Aasias viibimise lõpp on alanud.

Need, kes on maskeerunud diplomaatideks, ja need, kes on maha istunud, et võtta häbitult sihikule Iraani kultuuri- ja tsiviilobjektid, ei peaks isegi vaevama ennast õiguse sõnaraamatu avamisega.

Jus cogens on rahvusvahelise õiguse vastuvaidlematud normid, s.t rahvusvahelised punased jooned. See tähendab suurt „ei, ei-d“.

Teiseks tegi välisminister teravmeelse postituse, kus viitas Iraani pikale ja kuulsale ajaloole, ning täheldas, et paljud barbarid, kes on neid varasematel aegadel rünnanud, on nüüdseks kadunud, kuid iraanlased on endiselt olemas.

A reminder to those hallucinating about emulating ISIS war crimes by targeting our cultural heritage: Through MILLENNIA of history, barbarians have come and ravaged our cities, razed our monuments and burnt our libraries.

Where are they now?

We're still here, & standing tall.

Meenutuseks neile, kellel on pettekujutlused sellest, et rünnates meie kultuuripärandit, aimatakse järele ISISe sõjakuritegusid: AASTATU-HANDETE pikkuse ajaloo jooksul on barbarid käinud ja laastanud meie linnu, hävitanud meie monumente ja põletanud maha meie raamatukogusid.

Kus on nad nüüd?

Me oleme endiselt siin ja seisame uhkelt.

6. jaanuaril ilmus lühike ja taas trükitähtedega kirjutatud säuts Donald Trumpilt.

IRAN WILL NEVER HAVE A NUCLEAR WEAPON!

IRAANIL EI SAA KUNAGI OLEMA TUUMARELVA!

Samal kuupäeval vastas viimaks ka Iraani president.

Those who refer to the number 52 should also remember the number 290. #IR655

Never threaten the Iranian nation.

Need, kes viitavad numbrile 52, peaksid meeles pidama ka numbrit 290.

IR655

Ära/Ärge kunagi ähvarda(ge) Iraani rahvast.

Rouhani kasutas oma postituses sama võtet, mida Trump, kui ta viitas oma postituses arvule 52, mis tähistas nii pantvange kui ka Iraani objekte, mida USA võiks rünnata. Iraani president viitab numbriga 290 tapetud iraanlastele, kes hukkusid Iran Airi lennu 655 pardal 1988. aasta 3. juulil. Lennuk oli teel Teheranist Dubaisse, aga selle tulistas alla Ameerika Ühendriikide sõjalaev USS Vincennes Iraani õhuruumis Pärsia lahe kohal, kui lennuk lendas mööda oma tavapärast marsruuti (selle kohta vt nt Iran Air flight 655). Hukkus 290 inimest, neist

66 last. Analüütikud on väitnud, et selle postitusega andis ka Iraani president mõista, et vajaduse korral ei kohku Iraangi ründamast tsiviilisikuid ja -objekte.

Samal kuupäeval andis oma panuse sellesse sõnasõtta ka Javad Zarif kolme postitusega.

Have you EVER seen such a sea of humanity in your life, @realdonaldtrump?

Do you still want to listen to the clowns advising you on our region?

And do you still imagine you can break the will of this great nation & its people?

End of malign US presence in West Asia has begun.

Oled/olete sa/te kunagi oma elus näinud sellist inimmerd, @realdonaldtrump?

Kas sa/te tahad/tahate ikka veel kuulata neid kloune, kes sulle/teile meie piirkonna kohta nõu annavad?

Kas sa/te ikka veel arvad/arvate, et suudad/suudate murda selle suure rahva ja selle inimeste tahte?

USA pahatahtliku Lääne-Aasias viibimise lõpp on alanud.

. @realDonaldTrump threatens Iran with violations of intl law — even war crimes such as use of force, “disproportionate response” & bombing cultural sites.

Iranian people responded today. Does he still hope to frighten them?

Or realize he’s turned the U.S. into a #RogueRegime?

@realDonaldTrump ähvardab Iraani sammudega, mis rikuvad rahvusvahelist õigust — isegi sõjakuritegudega, nagu jõu kasutamine, „ebaproportsionaalne vastus“ ja kultuuriobjektide pommitamine.

Iraani inimesed vastasid täna. Kas ta loodab neid ikka hirmutada?

Või mõistab, et tema tõttu on USAst saanud #LurjuslikRežiim?

What the US has accomplished in its terrorist assassination of anti-ISIS heroes is to unleash global anti-US fury and worldwide rancor — on a scale not seen in recent memory.

End of malign US presence in West Asia has begun.

USA on ISISe vastaste kangelaste terroristliku mõrvamisega päästnud valla USA vastase raevu ja ülemaailmse vimma, nii suure, mida keegi lähiajast ei mäletagi.

USA pahatahtliku Lääne-Aasias viibimise lõpp on alanud.

Õöl vastu 8. jaanuari tulistas Iraan kahe USA Iraagis asuva sõjaväebaasi pihta 22 ballistilist raketti. **8. jaanuaril** postitas Rouhani ähvarduse USA väed piirkonnast välja lüüa.

General Soleimani fought heroically against ISIS, Al Nusrah, Al Qaeda et al. If it weren't for his war on terror, European capitals would be in great danger now.

Our final answer to his assassination will be to kick all US forces out of the region.

Kindral Soleimani võitles kangelaslikult ISISe, Al-Nusra, Al Qaeda jt vastu. Kui poleks olnud tema peetud terrorivastast sõda, oleksid Euroopa pealinnad praegu suures ohus.

Meie lõplik vastus tema mõrvamisele on lüüa USA väed piirkonnast välja.

Samal kuupäeval postitas Rouhani ka kaastundeavalduste nende ligi 60 inimese lähedastele, kes 7. jaanuaril toimunud kindral Soleimani matustel rüseluses hukkusid (vigastatuid oli üle 200), ning lennukatastroofi ohvritele.⁴

The tragedy of the stampede at Gen. Soleimani's funeral in Kerman and the crash of a Ukrainian passenger plane in Tehran that killed numerous Iranians, including a group of students, as well as other nationalities, deeply saddens all Iranians. May they rest in peace. #PS752

Kõiki iraanlasi kurvastab sügavalt kindral Soleimani matustel Kermanis surnuks tallatute tragöödia ja Ukraina reisilennuki allakukkumine Teheranis, mis tappis palju iraanlasi, sealhulgas grupi üliõpilasi ning ka teistest rahvustest inimesi. Puhaku nad rahu. #PS752

USA baaside ründamise teemal võttis sõna hoopis Iraani välisminister.

Iran took & concluded proportionate measures in self-defense under Article 51 of UN Charter targeting base from which cowardly armed attack against our citizens & senior officials were launched.

⁴ Ukraina lennufirma Ukraine International Airlines lennuk Boeing 737-800 kukkus 8. jaanuaril 2020. a mõned minutid pärast Teherani Imam Khomeini rahvusvahelisest lennujaamast õhukütõusmist alla, võttes elu 176 inimeselt. — *Toim.*

We do not seek escalation or war, but will defend ourselves against any aggression.

Iraan rakendas enesekaitseks ÜRO põhikirja artikli 51 alusel proportsionaalseid meetmed, rünnates baasi, kust toimus argpükslik relvastatud rünnak meie kodanike ja kõrgemate ametnike vastu.

Me ei taotle olukorra teravnemist ega sõda, aga me kaitseme end igasuguse agressiooni vastu.

Mõnevõrra üllatav oli Trumpi rahulik vastus (lähtudes kõigest eelnevast oleks oodanud taas vähemalt trükitähtedega kirjutatud üliemotsionaalset postitust). Küllaltki napp ja ootamatult tasakaalukas Trumpi postitus pani inimesi koguni spekulerima selle üle, et Iraani rünnak oli tegelikult poolte vahel enne kokku lepitud ega pidanudki seetõttu endaga inimohvreid kaasa tooma. Eesmärgiks oli saavutada n-ö viik, et mõlemad riigid saaksid jätkata oma tavapärase elu.

All is well! Missiles launched from Iran at two military bases located in Iraq. Assessment of casualties & damages taking place now. So far, so good! We have the most powerful and well equipped military anywhere in the world, by far! I will be making a statement tomorrow morning.

Kõik on korras! Iraanist tulistatud raketid tabasid kahte Iraagis asuvat sõjaväebaasi. Ohvrite ja kahjude hindamine toimub praegu. Siia maani on kõik korras! Meil on kõige võimsam ja hästivaruustatud sõjavägi terves maailmas! Teen avalduse homme hommikul.

9. jaanuaril tegi Trump Twitteris postitusi küll, kuid mitte ükski neist ei puudutanud Iraani. Näiteks kirjutas ta sellest, et USA vähisurmade arv on ajaloo väikseim ja vihjas, et see on loomulikult tema juhtkonna teene. Samuti nimetas ta veel detsembris USA esindajatekojas algatatud presidendi tagandamist enda ahistamiseks.

Küll aga võttis sellel kuupäeval sõna Javad Zarif.

My interview w/ CNN on sidelines of #TDF2020, before we carried out proportionate military response — delivering on our promise.

@realdonaldtrump has been fed disinformation.

“Beautiful military equipment” do not rule the world: people do.

And people of our region want U.S. out.

Minu intervjuu CNNis #TDF2020 kohta, enne kui andsime proportsionaalse sõjalise vastuse — nagu lubatud.

@realdonaldtrump on andnud valeinformatsiooni.

„Kaunis sõjavarustus“ ei juhi maailma, seda teevad inimesed.

Ja meie piirkonna inimesed tahavad, et USA lahkuks.

10. jaanuaril tegi Trump postituse:

Under my administration, we will NEVER make excuses for America's enemies — we will never hesitate in defending American lives — and we will never stop working to defeat Radical Islamic Terrorism!

Minu juhtimise ajal ei hakka me KUNAGI Ameerika vaenlasi välja vabandama — me ei kõhkle kunagi ameeriklaste elusid kaitsmast — ja me ei lakka kunagi töötamast selle nimel, et alistada Radikaalne Islamiterrorism!

11. jaanuaril keskendusid Iraani välisministri postitused lennukatastroofi ohvritele, kuid ta ei jätnud siiski kasutamata võimalust süüdistada USA-d, kelle teod tema hinnangul on põhjustanud kriisi.

A sad day. Preliminary conclusions of internal investigation by Armed Forces:

Human error at time of crisis caused by US adventurism led to disaster. Our profound regrets, apologies and condolences to our people, to the families of all victims, and to other affected nations.

Kurb päev. Relvajõudude sisejuurdluse esmane järeldus:

inimlik viga USA avantürismi põhjustatud kriisi ajal viis katastroofini.

Meie sügav kahetsus, vabandus ja kaastunne meie inimestele, kõikide ohvrite peredele ja teistele sellest puudutatud rahvastele.

USA presidendi järgnenud postitused on seotud Iraanis toimuvate meeleavaldustega, nt

12. jaanuaril kirjutas D. Trump sõnumi nii inglise kui ka pärsia keeles (Wu 2020):

The government of Iran must allow human rights groups to monitor and report facts from the ground on the ongoing protests by the Iranian

people. There can not be another massacre of peaceful protesters, nor an internet shutdown. The world is watching.

Iraani valitsus peab lubama inimõiguste kaitsjatel jälgida Iraani rahva kestvaid meeleavaldusi ja teatada neid puudutavatest faktidest. Ei tohi toimuda veel ühte rahumeelsete meeleavaldajate veresauna ega interneti sulgemist. Maailm jälgib.

To the leaders of Iran — DO NOT KILL YOUR PROTESTERS. Thousands have already been killed or imprisoned by you, and the World is watching. More importantly, the USA is watching. Turn your internet back on and let reporters roam free! Stop the killing of your great Iranian people!

Iraani liidritele — ÄRGE TAPKE OMA MEELEAVALDAJAIK. Teie olete tapnud või vangistanud juba tuhandeid ja Maailm jälgib. Veelgi tähtsam on see, et USA jälgib. Lülitage internet uuesti sisse ja laske reporteritel vabalt ringi liikuda! Lõpetage oma suure/suurepärase Iraani rahva tapmine!

13. jaanuarist pärineb järgmine postitus, kus Trump kiitis Iraani meeleavaldajaid, kes keeldusid astumast USA riigilipule.

Wow! The wonderful Iranian protesters refused to step on, or in any way denigrate, our Great American Flag. It was put on the street in order for them to trample it, and they walked around it instead. Big progress!

Vau! Iraani imelised meeleavaldajad keeldusid meie Ameerika lipule astumast või seda kuidagi rüvetamast. See laotati tänavale, et nad sellel tallaksid, kuid nad läksid sellest ringiga mööda. Suur edasimineku!

Kuigi torked teineteise aadressil jätkusid terve jaanuari jooksul, oli selge, et tõelised pinged, mis olid õhus kuu esimeses pooles, olid selleks hetkeks juba lahtunud ja suhted olid pöördunud oma tavapäras-
tesse rööbastesse.

2020. aasta jaanuarist väärivad tähelepanu veel kaks postitust, **26. jaanuaril** kirjutas Donald Trump:

Iranian Foreign Minister says Iran wants to negotiate with The United States, but wants sanctions removed. @FoxNews @OANN No Thanks!

Iraani välisministri sõnul soovib Iraan pidada läbirääkimisi Ameerika Ühendriikidega, kuid soovib sanktsioonide lõpetamist. @FoxNews @OANN Tänan, ei!

Iraani välisminister vastas veel samal päeval iroonilise säutsuga, kuhu oli lisatud väljavõtte Der Spiegelile antud intervjuust. Zarifilt küsiti, kas Iraani välisminister peab võimalikuks pidada USAga läbirääkimisi pärast kindral Soleimaini mõrva. Ta vastas, et Iraan pole läbirääkimiste laua tagant kunagi lahkunudki ning USA võib sinna naasta, kui tunnis- tab oma vigu ja tühistab Iraanile kehtestatud sanktsioonid.⁵

.@realdonaldtrump is better advised to base his foreign policy comments & decisions on facts, rather than @FoxNews headlines or his Farsi translators

To be better informed, he can read my entire interview (in English) <https://spiegel.de/international/world/it-s-a-disaster-for-europe-to-be-so-subservient-to-the-u-s-a-fdf6a4d6-6b5f-4a10-860e-4c41f591a74b...>

Too many words? Then just read this:

@realdonaldtrumpile soovitaks tugineda oma välispoliitiliste kommentaaride ja otsuste puhul faktidele, mitte @FoxNewsi pealkirjadele või oma farsi keele tõlkijatele.

Et olla paremini informeeritud, võib ta lugeda tervet mu intervjuud (inglise keeles) <https://spiegel.de/international/...>

Kas liiga palju sõnu? Siis lihtsalt loe/lugege seda:

Kokkuvõtteks

Vaatluse all olnud kolm Twitteri kasutajat moodustavad omapärase kolmnurga — Donald Trump ja Javad Zarif paistavad silma suurema emotsionaalsusega, nende postitustes on rohkem ka otseseid pöördumisi (sh ähvardusi) oponendi aadressil jne. Samal ajal jätab Iraani president Rouhani sageli isegi sellise diplomaatilise vahekohtuniku mulje, kelle postitused on korrektses inglise keeles, ilma liigsete emotsioonideta, otsest (nimelist) pöördumist ei esine tema postitustes üldse.

USA ekspresidendi säutsud sisaldavad sageli trükitähtedega kirjutatud teksti, ta kasutab kõnekeelt, internetisuhtluses levinud sümboleid,

⁵ Intervjuu terviktekst on leitav <https://www.spiegel.de/international/world/it-s-a-disaster-for-europe-to-be-so-subservient-to-the-u-s-a-fdf6a4d6-6b5f-4a10-860e-4c41f591a74b>.

samuti pole alati päris selge suure algustähe kasutamine (nt 5. jaanuari postituses on suure algustähega kirjutatud peaaegu kõik ühe lause sõnad: *The United States just spent Two Trillion Dollars on Military Equipment*).

Nii Iraani presidendi kui ka välisministri postitused on kirjutatud korrektsemas inglise keeles, samas demonstreerivad need väga head inglise keele valdamist, sest esineb kujundlikku keelekasutust (piltlikke väljendeid, metafoore jms). Võiks eeldada, et Iraani esindajate säutsudes leidub ka mingisuguseid idamaiseid jooni, aga paraku otseselt midagi sellist silma ei torka, võimalik, et orientaalsus iseloomustab nende pärsia-keelseid postitusi.

D. Trumpi Iraanile suunatud postituste sisuks on sageli kiitlemine USA võimsa relvastusega, mis lubatakse kohe käiku lasta, kui tekib tunne, et Iraan ohustab kuidagi oma oponenti. Iraani poole pealt (eriti välisministri postitustes) on üks läbivaid teemasid, millega „uhkustatakse“ ja üritatakse oma vastast heidutada, Iraani aastatuhandete pikune ajalugu ning edukas võitlus erinevate barbaritega, millele pole Ameerika Ühendriikidel arusaadavalt midagi vastu panna.

Twitteris peetav sõnasõda on sageli asümmeetriline, näiteks üks pool teeb mitu postitust ja teine ei vasta sellele mitte ühegi postitusega (eriti tagasihoidlik on oma sõnavõttudega Iraani president). Samuti võib ühe poole postitus olla ajendatud hoopis teise poole telesinemisest või ajakirjandusele antud intervjuust ning hoopiski mitte mõnest varasemast postitusest.

Otseseid ähvardusi on D. Trumpi postitustes kahtlemata rohkem, Iraani välisministri säutsud sisaldavad jällegi rohkem irooniat USA aadressil, näiteks nimetab ta Trumpi nõunikke klounideks, seab kahtluse alla Donald Trumpi lugemisoskuse jms. Selle tulemusena jääb isegi mulje, et oma kirjutamisstiililt on Iraani välisminister USA presidendile võrdselt vastane kui Iraani president.

Kas ja kuidas D. Trump ning Iraani liidrid edaspidi oma sõnasõdu jätkata saavad, on hetkel ebaselge. Twitter on kindlameelselt väitnud, et Trumpil pole põhjust oodata sellel sotsiaalmeediaplatformil oma konto taastamist isegi siis, kui ta peaks taas presidendiks valitama (Goldsmith, Johnson 2021). Tõenäoline on, et mingisugune võimalus ikkagi leitakse, sest Iraani ja USA suhete soojenemist asjatundjad nii-pea ette ei näe.

Kirjandus

Breuninger, Kevin 2021. Trump blogi page shuts down for good. — *CNBC*, 02.06.2021. <https://www.cnn.com/2021/06/02/trump-blog-page-shuts-down-for-good.html> (16.06.2021)

Bump, Philip 2020. How much of Trump's presidency has he spent tweeting? — *The Washington Post*, 12.05.2020. <https://www.washingtonpost.com/politics/2020/05/12/how-much-trumps-presidency-has-he-spent-tweeting/> (16.06.2021)

Chulov, Martin 2011. Qassem Suleimani: the Iranian general 'secretly running' Iraq — *The Guardian*, 28.07.2011. <https://www.theguardian.com/world/2011/jul/28/qassem-suleimani-iran-iraq-influence> (16.03.2021)

Draper, Robert 2020. The man behind the president's tweets. — *The New York Times Magazine*, 16.04.2018. <https://www.nytimes.com/2018/04/16/magazine/dan-scavino-the-secretary-of-offense.html> (16.03.2021)

Farber, David 2005. *Taken Hostage: The Iran hostage crisis and America's first encounter with radical islam*. Princeton, New Jersey: University of Princeton Press

Fung, Brian 2020. Twitter labeled Trump tweets with a fact check for the first time. — *CNN Business*, 26.05.2020. <https://edition.cnn.com/2020/05/26/tech/twitter-trump-fact-check/index.html> (16.03.2021)

Fung, Brian 2021. YouTube is suspending President Donald Trump's channel. — *CNN Business*, 12.01.2021. <https://edition.cnn.com/2021/01/12/tech/youtube-trump-suspension/index.html> (16.03.2021)

Goldsmith, Jill, Ted **Johnson** 2021. Donald Trump's Twitter ban will stand even if he runs for, wins political office again. — *CFO — Deadline*, 11.02.2021. <https://deadline.com/2021/02/twitter-suspends-president-donald-trumps-account-facebook-incitement-1234667769/> (16.03.2021)

Graft, Garret M. 2020. Did Twitter help stop war with Iran? — *Wired*, 08.01.2020. <https://www.wired.com/story/donald-trump-iran-twitter-war/> (16.03.2021)

Iraagis sai raketirünnakus... 2020 = Iraagis sai raketirünnakus surma Iraani kindral Soleimani. — *Postimees*, 03.01.2020. <https://maailm.postimees.ee/6863352/iraagis-sai-raketirunnakus-surma-iraani-kindral-soleimani> (16.03.2021)

Iran Air flight 655. — *Britannica*. <https://www.britannica.com/event/Iran-Air-flight-655> (16.03.2021)

Iran says Twitter shut ... 2018 = Iran says Twitter shut legitimate accounts, but not anti-government ones. — *Middle East Monitor*, 17.09.2018. <https://www.middleeastmonitor.com/20180917-iran-says-twitter-shut-legitimate-accounts-but-not-anti-government-ones/> (16.03.2021)

Jackson, David. 2020. Trump tweets 'Iran never won a war' after U.S. strike kills Iran military leader Qasem Soleimani. — *USA Today News*, 03.01.2020. <https://eu.usatoday.com/story/news/2020/01/03/trump-killing-qasem-soleimani-iran-never-won-war/2802818001/> (16.03.2021)

Kelly, Makena 2021. Donald Trump's 'social media platform' has launched and it's just a blog. — *The Verge*, 04.05.2021. <https://www.theverge.com/2021/5/4/22419850/donald-trump-social-media-platform-ban-twitter-facebook> (16.06.2021)

Madhani, Aamer; **Jill Colvin** 2021. A farewell to @realDonaldTrump, gone after 57,000 tweets. — *AP News*, 09.01.2021. <https://apnews.com/article/twitter-donald-trump-ban-cea450b1f12f4ceb8984972a120018d5> (16.06.2021)

McCarthy, Niall 2021. End of the road for Trump's Twitter account. — *Statista*, 11.01.2021. <https://www.statista.com/chart/19561/total-number-of-tweets-from-donald-trump/> (16.06.2021)

Palmer, Annie 2021. Facebook will block Trump from posting at least for the remainder of his term. — *CNBC*, 07.01.2021. <https://www.cnn.com/2021/01/07/facebook-will-block-trump-from-posting-for-the-remainder-of-his-term.html> (16.03.2021)

Penn, Nate 2009. 444 days in the dark: An oral history of the iran hostage crisis. — *GQ*, 03.11.2009. <https://www.gq.com/story/iran-hostage-crisis-tehran-embassy-oral-history> (16.03.2021).

Permanent suspension of @realDonaldTrump. — *Twitter*, 08.01.2021. https://blog.twitter.com/en_us/topics/company/2020/suspension.html (16.03.2021)

Sazonov, Vladimir 2020. Millega lõppeb Iraani ja USA vastasseis? — *Postimees*, 14.01.2020. <https://leht.postimees.ee/6871333/vladimir-sazonov-millega-loppeb-iraani-ja-usa-vastasseis> (16.03.2021)

Smith, David 2021. Donald Trump returns to social media with glorified blog. — *The Guardian*, 04.05.2021. <https://www.theguardian.com/us-news/2021/may/04/donald-trump-social-media-platform-blog> (16.06.2021)

Stern, Carly 2018. Zach Braff, Papa Roach, and Jersey Shore's Vinny troll the president with hilarious all-caps tweets addressed to Iranian President Rouhani after Trump posted an astonishing online rant. — *Mail Online*, 25.07.2018. <https://www.dailymail.co.uk/femail/article-5991577/Twitter-users-mock-Trumps-caps-tweet-Iranian-President-Rouhani-versions.html> (16.03.2021)

Trump hoiatas Iraani... 2018. = Trump hoiatas Iraani presidenti USA ähvardamise eest. — *ERR*, 23.07.2018. <https://www.err.ee/848473/trump-hoiatas-iraani-presidenti-usa-ahvardamise-eest> (16.03.2021)

Trump Twitter Archive. — <https://www.thetrumparchive.com/> (16.03.2021)

Twitter ‘permanently suspends’ 2021... = Twitter ‘permanently suspends’ Trump’s account. — *BBC News*, 09.01.2021. <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-55597840> (16.03.2021)

Twitter tags Trump 2020 ... = Twitter tags Trump tweet with fact-checking warning. — *BBC News*, 27.05.2020. <https://www.bbc.com/news/technology-52815552> (16.03.2021)

Van Ho, Tara 2020. Twitter’s responsibility to suspend Trump’s, and rouhani’s, accounts, part 1. — *OpinioJuris*, 21.01.2020. <http://opiniojuris.org/2020/01/21/twitters-responsibility-to-suspend-trumps-and-rouhanis-accounts-part-1/> (16.03.2021)

Wu, Nicholas 2020. ‘The world is watching’: Trump tweets in support of Iran protests. — *USA Today News*. <https://eu.usatoday.com/story/news/world/2020/01/11/iran-trump-tweets-support-anti-government-protesters/4444386002/> (16.03.2021)

Грозный твит... 2018. — Грозный твит Трампа развеселил соцсети. — *BBC News Русская Служба*, 23.07.2018. <https://www.bbc.com/russian/features-44926793> (16.03.2021).